

EVROPSKO LETO KULTURNE DEDIŠČINE 2018

Sporočilo za javnost

Evropski parlament je 27. aprila 2017 potrdil predlog Evropske komisije, da se leto 2018 razglasi za Evropsko leto kulturne dediščine. ELKD izpostavlja predvsem dejstvo, da je naša skupna kulturna dediščina tako lokalna kot evropska in to razsežnost uporabi pri soočanju s trenutnimi izzivi: po eni strani gradi nove priložnosti za ohranjanje in razvoj kulturne dediščine, po drugi pa izpostavlja, da je ohranitev nujna, saj je naša kulturna dediščina pomemben in edinstven del družbenega in gospodarskega potenciala Evrope.

Prispevek kulturne dediščine h gospodarski rasti in socialni koheziji v Evropi je še vedno premalo poznan in pogosto podcenjen. Hkrati se sektor dediščine v Evropi sooča s številnimi izzivi, kot so zmanjšanje javnih proračunov, upad udeležbe v tradicionalnih kulturnih dejavnostih, povečanje okoljskih in fizičnih pritiskov na območjih kulturne dediščine, preoblikovanje vrednot in pričakovanj zaradi prehoda na digitalne tehnologije ter nezakonita trgovina s kulturnimi dobrinami.

Evropski komisar za izobraževanje, kulturo, mlade in šport Tibor Navracsics je ob tej priložnosti izpostavil, da nam kulturna dediščina ne le pomaga razumeti našo preteklost, ampak nam lahko tudi pomaga graditi Evropo prihodnosti.

V skladu s cilji evropske agende za kulturo bo imelo Evropsko leto kulturne dediščine naslednje splošne cilje:

- prispevalo bo k promociji vloge evropske kulturne dediščine kot bistvenega sestavnega dela kulturne raznolikosti in medkulturnega dialoga, pri tem pa se bo osredotočilo na najboljše načine za zagotovitev ohranjanja in varstva kulturne dediščine, da bi v njej lahko uživala širša in bolj raznolika javnost. Ti načini bodo med drugim zajemali ukrepe za razvoj občinstva in izobraževanje o dediščini, s čimer se spodbujata socialna vključenost in integracija, ob popolnem spoštovanju pristojnosti držav članic;
- okrepilo bo prispevek evropske kulturne dediščine h gospodarstvu in družbi z neposrednim in posrednim gospodarskim potencialom dediščine, kar vključuje tudi sposobnost za podpiranje kulturne in kreativne industrije ter spodbujanje ustvarjanja in inovacij, promoviranje trajnostnega turizma, krepitev socialne kohezije in ustvarjanje dolgoročnega zaposlovanja;
- prispevalo bo k promociji kulturne dediščine kot pomembne prvine mednarodne razsežnosti EU, pri čemer se bo oprlo na interes za evropsko dediščino in strokovno znanje v partnerskih državah. Dediščina ima pomembno vlogo v več programih na področju zunanjih odnosov, zlasti – vendar ne izključno – na Bližnjem vzhodu. Promocija vrednosti kulturne dediščine je tudi odgovor na namerno uničevanje kulturnih zakladov na konfliktnih območjih.

Cilj leta

Prihajajoče leto bo izpostavilo kulturno dediščino kot osrednjo komponento kulturne identitete, kulturne raznolikosti in medkulturnega dialoga, **skušalo bo spodbuditi čim več ljudi k odkrivanju in raziskovanju kulturne dediščine Evrope ter okrepiti občutek pripadnosti k skupni evropski družini.**

Kulturna dediščina nam pomaga razumeti preteklost in ustvariti boljšo prihodnost. To se odraža tudi v sloganu za leto: "**Naša dediščina: kjer preteklost sreča prihodnost**".

Teme

VKLJUČEVANJE:

- **Skupna dediščina:** kulturna dediščina pripada nam vsem
- **Dediščina v šole:** otroci odkrivajo najdragocenejše evropske zaklade in tradicije
- **Mladi za dediščino:** mladi oživljajo kulturno dediščino

TRAJNOST:

- **Dediščina v prehodu:** novi načini rabe industrijskih, verskih in vojaških območij ter krajin
- **Turizem in dediščina:** odgovorni in trajnostni turizem s kulturno dediščino

VARSTVO:

- **Skrb za dediščino:** razvoj standardov kakovosti za intervencije na kulturni dediščini
- **Ogrožena dediščina:** boj proti nedovoljeni trgovini s kulturnimi dobrinami in obvladovanje tveganj, povezanih z dediščino

INOVACIJE:

- **Z dediščino povezane spretnosti:** boljše izobraževanje in usposabljanje za tradicionalne in nove poklice
- **Dediščina za vse:** spodbujanje družbenih inovacij ter sodelovanja ljudi in skupnosti
- **Znanost za dediščino:** raziskave, inovacije, znanost in tehnologija za korist dediščine

Koordinator evropskega leta kulturne dediščine v Sloveniji je Ministrstvo RS za kulturo v sodelovanju z Zavodom RS za varstvo kulturne dediščine ter drugimi deležniki na državni in lokalni ravni. K sodelovanju so bili povabljeni vsi javni zavodi s področja kulture, izobraževanja ter druge inštitucije, ki se ukvarjajo s kulturno dediščino: muzeji, arhivi, knjižnice, strokovna združenja, šole, univerze itd. Sodelovanje je odprto tudi za organizacije civilne družbe in posameznike, ki podpirajo tematske cilje tega leta, ali želijo izvedeti kaj več o evropski razsežnosti naše kulturne dediščine.

OSREDNJI DOGODKI LETA V SLOVENIJI

SLAVNOSTNI ZAČETEK EVROPSKEGA LETA KULTURNE DEDIŠČINE 2018

3. decembra 2017 ob 11.30. uri v Narodni galeriji v Ljubljani

V prisotnosti predsednika republike in ministra za kulturo bodo na dogodku nastopili ambasadorja Evropskega leta Rok Terkaj in prof.dr. Igor Saksida ter Metliška folklorna skupina Ivan Navratil z Vuzemskimi plesi, ki bodo v kratkem uvrščeni v nesnovno dediščino državnega pomena

5. april 2018

KULTURNI BAZAR

Cankarjev dom Ljubljana

Osrednja tema jubilejnega, desetega Kulturnega bazarja bo *Evropsko leto kulturne dediščine 2018*, posebna pozornost v programu strokovnega usposabljanja pa bo namenjena tudi *Cankarjevemu letu 2018* ter medgeneracijskemu povezovanju.

9. maj 2018

ZAKLJUČNA PRIREDITEV NATEČAJA EVROPA V ŠOLI

Festivalna dvorana Ljubljana

Tema letošnjega natečaja Evropa v šoli je posvečena kulturni dediščini pod naslovom »*Dediščina okoli nas: Kjer preteklost sreča prihodnost*«. Mladi bodo raziskovali in predstavljali kulturno dediščino, izrazili svoj odnos do nje, razmišljali o tem, kaj jim dediščina pomeni, kakšna je povezava med ohranjanjem dediščine in trajnostnim razvojem ter zakaj je pomembno, da jo ohranjamo iz roda v rod.

22. september–6. oktober 2018

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE IN TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE

Različni kraji po Sloveniji

Z letošnjo temo **Naša dediščina: kjer preteklost sreča prihodnost** nagovarja k razmisleku o preteklosti za boljšo skupno prihodnost. Dogajanje je še posebej namenjen predšolskim otrokom, učencem in dijakom, da se skozi različne dejavnosti podajo na popotovanje prepoznavanja, spoznavanja, ohranjanja in varovanja dediščine, saj želimo, da kulturna vzgoja na področju dediščine postane vzgoja za življenje.

Vse leto

Cankarjevo leto

Več krajev po Sloveniji

11. decembra 2018 bo minilo 100 let od smrti Ivana Cankarja in leto 2018 bomo zaznamovali s številnimi prireditvami po vsej Sloveniji.

Ambasadorja ELKD

Prof. dr. Igor Saksida in raper Rok Terkaj – Trkaj bosta svoje poslanstvo mlade in njihove mentorje branja po vsej Sloveniji navduševati nad tradicionalno Poezijo in hip hopom v okviru Evropskega leta kulturne dediščine razširila s poezije na celotno področje kulturne dediščine, s čimer želita predvsem med mladimi zbuditi zavedanje o pomenu kulturne dediščine in njenem ohranjanju za prihodnje rodove.

Pokrovitelj ELKD

Podjetje Costella d.o.o. bo v sklopu projekta v letu 2018 izdalo posebno polnitev naravne mineralne vode Costella, od vsakega nakupa posameznega artikla pa bo po 1 cent namenilo obnovi slovenske kulturne dediščine. V podjetju menijo, da je prav ohranjanje dediščine in njena ustrezna promocija ključnega pomena za svetlo bodočnost in jasno identiteto – tako države kot tudi njenih državljanov.

Promocija v medijih, na spletu in družbenih medijih

Ministrstvo za kulturo je vzpostavilo priložnostno spletno stran www.mk.gov.si/elkd2018, na kateri se bo sproti dopolnjeval program dogodkov, ki jih bodo posamezni javni zavodi in inštitucije organizirali v okviru tega projekta. Novice o dogajanju v okviru leta bodo objavljene na Facebook strani <https://www.facebook.com/ELKD2018/>; hkrati pa želimo ob spoznavanju kulturne dediščine, ki nas obdaja, spodbuditi kreativnost tudi na Instagramu https://www.instagram.com/nasa_dediscina/.

RTV Slovenija je projektu pristopila kot medijski sponzor.